

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Călugăreanu Vitalie și de către avocatul Mocanu Serghei în numele lui Mocanu Alexandru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2021, în cauza penală privind-l pe

Său Ion xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 23.10.2017-19.07.2018

2. instanța de apel: 06.08.2018-24.01.2019
11.05.2020-21.01.2021

3. instanța de recurs: 01.10.2019- 03.03.2020
12.03.2021-07.04.2021.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 19 iulie 2018, Său Ion, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin.(1) Cod Penal fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale, echivalentul sumei de 30000 (treizeci mii) lei.

1.2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Său Ion, cunoscând cu certitudine că a fost obligat conform hotărârii Judecătoriei Telenești nr.2-392/14 din 10.07.2014, devenită definitivă și irevocabilă la 11.08.2014 și a titlului executoriu cu nr.2-392/14, de a achita în beneficiul creditorului Mocanu Alexandru a datoriei în sumă de 9 060,40 euro (8400 euro - datoria, 660,40 euro - dobânda de întârziere) și 10085 lei (5085 lei cheltuielile de judecată în mărimea taxei de stat, 5000 lei cheltuielile de asistență juridică), totodată prin Declarație angajament din 19.10.2015 fiindu-i explicate de către executorul judecătoresc Romaliischi Maxim

drepturile și obligațiile privitor la procedura de executare, posibilitatea concilierii, precum și determinarea modalității de executare, la fel fiind și preîntâmpinat despre consecințele care pot surveni în caz de neexecutare a documentului executoriu dat, pe parcursul anilor 2014-2017, contrar obligațiilor sale debitoare și actelor legislative care reglementează capitolul dat, intenționat și cu rea-voință s-a eschivat de la executarea documentului executoriu menționat, nici nu a întreprins careva acțiuni în vederea stingerii creanțelor, precum și nu a prezentat careva date în confirmarea imposibilității obiective a obligațiilor avute.

Astfel ca urmare a acțiunilor/inacțiunilor intenționate comise de către Său Ion, în baza procesului-verbal cu privire la contravenție cu nr. 175-170R/16 intentat la 29.02.2016 de către executorul judecătoresc Romaliischi Maxim, care a fost examinat conform competenței de către Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, prin hotărârea judecătorului din 14 aprilie 2016, Său Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin.(1) Cod Contravențional.

Ulterior, Său Ion continuând acțiunile/inacțiunile sale infracționale, în vederea scopului avut, contrar obligațiilor sale stipulate la art. 8 și art.44 alin.(3) Cod de executare ignorând totalmente somațiile, prescripțiile, precum și angajamentele asumate față de executorul judecătoresc Romaliischi Maxim, fără a informa și a justifica în mod obiectiv posibilitatea de a executa obligațiile sale debitoare, acționând prin intenție directă, dându-și de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, intenționat nu a executat și s-a eschivat cu rea-voință de la executarea hotărârii instanței de judecată nominalizată.

Lui Său Ion i se impută că prin acțiunile sale intenționate a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 320 alin.(1) Cod Penal - neexecutarea hotărârii instanței de judecată, adică neexecutarea intenționată și eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.

2. Sentința menționată a fost atacată cu apel, de către avocatul Bobeica Vasile în interesele inculpatului Său Ion prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea sentinței și pronunțarea unei noi decizii prin care Său Ion sa fie achitat în raport cu învinuirea în comiterea infracțiunii conform art. 320 alin.(1) Cod Penal.

2.1 În motivarea cerințelor sale apelantul a invocat că, la examinarea cauzei, s-a stabilit de fapt ca Său Ion nu a săvârșit fapta încriminată, dânsul a fost plecat peste hotare, iar când s-a întors a făcut cunoștință cu acel proces și cu recipisele de împrumut și a constatat ca scrisul și semnătură aplicată pe acestea nu îi aparțin. Dacă Expertiza astfel va constata ca aceste recipise nu sunt false, el va achita datoria invocată în titlul executoriu, însă Său Ion este ferm convins că documentul este fals, iar el nu s-a eschivat de la executarea hotărârii judecătorești.

2.2 La fel sentința a fost atacată cu apel și de către avocatul Mocanu Serghei în interesele lui Mocanu Alexandr, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, a-l recunoaște pe Mocanu Alexandru în calitate de parte vătămată, a casa sentința Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) din 19 iulie 2018, în partea aplicării pedepsei cu numirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2021, a fost respins ca inadmisibil apelul avocatului Mocanu Serghei în interesele lui Mocanu Alexandru, admis, inclusiv din oficiu, apelul avocatului Vasile Bobeica în interesele inculpatului Său Ion, casată integral sentința Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana din 19 iulie și pronunță în o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care procesul penal pornit în baza art. 320 alin. (1) Cod penal în privința lui Său Ion a fost încetat în legătură că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

3.1 În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, din materialele cauzei se atestă că Mocanu Alexandru de către organul de urmărire penală nu a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și nu este în drept de a declara cerere de apel, iar apelul declarat de avocatul Mocanu Serghei în interesele lui Mocanu Alexandru împotriva sentinței Judecătoria Chișinău, (sediul Buiucani) din 19 iulie 2018, nu a fost înaintată în conformitate cu legislația procesual penală, motiv pentru care a fost considerat ca inadmisibil.

La fel instanța de apel a constatat că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond a stabilit eronat circumstanțele de fapt și de drept, situația de fapt reținută de instanța de fond nu corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate incorect, instanța de fond eronat l-a recunoscut vinovat pe Său Ion în art. 320 alin. (1) Cod penal - neexecutarea hotărârii instanței de judecată, adică neexecutarea intenționată și eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, la data 29.02.2016 executorul judecătoresc Romaliischi Maxim a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție în baza art. 318 alin. (1) Cod contravențional, pentru neexecutarea obligațiunii asumate la data de 19.10.2015, prin care dânsul s-a obligat să achite datoria prevăzută de documentul executoriu nr.2-392/14 din 10.07.2014 emis de Judecătoria Telenești (f.d 15).

Prin decizia Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, nr. 4-417/16 din 14 aprilie 2016, a fost recunoscut vinovat Său Ion de comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod Contravențional, stabilindu-i sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 50 unități contravenționale, ce constituie 1000 (una mie) lei (f.d 13) .

Prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 4r-1514/16 din 08 iunie 2016, a fost respins ca nefondat recursul declarat de avocatul Staruș Denis în numele contravenientului Său Ion, și menținută fără modificări hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 14.04.2016, în privința contravenientului Său Ion învinuit de comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod contravențional.

Prin urmare instanța de apel a constatat că prima sancționare contravențională în baza art. 318 alin. (1) Cod Contravențional aplicată inculpatului Său Ion prin decizia Judecătoriei Buiucani nr. 4-417/16 din 14 aprilie 2016 a rămas definitivă la 08 iunie 2016.

În acest context, urmărirea penală urma a fi pornită ulterior celei contravenționale împotriva debitorului - Său Ion, numai după stabilirea unui nou termen de executare a documentului executoriu, ceea ce nu a avut loc reieșind atât din materialele cauzei, totodată acest fapt a fost confirmat și prin declarațiile date inculpatul SĂU Ion în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel.

Instanța de apel a concluzionat că, la 08 iunie 2016 - data rămânerii în vigoare a hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 14 aprilie 2016, prin care Său Ion a fost recunoscut vinovat și sancționat în baza art. 318 alin. (1) Cod contravențional, acestuia nu i-a fost acordat un alt termen de executare a documentul executoriu nr. 2-392/14 din 10.07.2014 emis de Judecătoria Telenești, fiind pornită urmărirea penală și condamnat la 19 iulie 2018, în baza art. 320 al. (1) Cod penal pentru aceiași faptă.

În astfel de circumstanțe este evidentă încălcarea principiului non bis in idem, or prin două proceduri independente și diferite, privind aceiași acuzare, Său Ion a fost condamnat de două ori la 14 aprilie 2016, în baza art. 318 alin. (1) Cod contravențional și la 19 iulie 2018 în baza art. 320 al. (1) Cod penal.

Astfel, dat fiind faptul că sa stabilit încălcarea principiului non bis in idem, circumstanță care în temeiul art. art. 22 și 391 alin. 1), pct. 6) Cod de procedură penală exclude sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, instanța de apel a admis inclusiv din oficiu, apelul avocatului Bobeica Vasile a casat integral sentința și a pronunța o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a înceta procesul penal în privința lui Său Ion pe art. 320 alin. (1) Cod penal, pe motivul că există alte circumstanțe care exclude sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

4. Decizia instanței de apel este atacată, *cu recurs ordinar* de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie și de către avocatul Mocanu Serghei în numele lui Mocanu Alexandru

Procurorul în recursul său indicând temeiul prevăzute la art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod procedură penală, solicită admiterea recursului, casarea deciziei, cu remiterea cauzei penale la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecători.

4.1 În motivarea recursului procurorul a indică:

- instanța de apel, nejustificat a încetat procesul penal în privința inculpatului Său Ion pe art. 320 alin.(1) Cod penal, în baza art. 391 Co de procedură penală;

- din materialele cauzei a fost stabilit că, Său Ion nu a executat hotărârea instanței de judecată, adică intenționat s-a eschivat de la executarea hotărârii instanței pe perioada anului 2014-2017, această eschivare fiind demonstrată și după aplicarea sancțiunii contravenționale;

- în perioada de timp de la 08 iunie 2016 dată când hotărârea de tragere la răspundere contravențională a inculpatului a devenit definitivă, până la data de 08 august 2017, nu a fost întreprinsă nici o măsură de executare a deciziei din partea inculpatului;

- inculpatul inclusiv în perioada când avea obligația de a achita în beneficiul creditorului Mocanu Alexandru a datoriei, intenționat cu rea voință s-a eschivat executarea documentului executoriu și nici nu a întreprins careva acțiuni în vederea stingerii creanțelor, precum și nu a prezentat careva date în confirmarea imposibilității obiective a obligațiilor avute.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recurs ordinar în termenul prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

Conform art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Potrivit art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

7.1 *Cu referire la recursul procurorului.*

Din textul recursului Colegiul penal constată, că recurentul invocă temeiul prevăzut la pct.6) alin.(1) al art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este*

expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței. Suplimentar instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpaților.

Instanța de recurs, referitor la invocarea pretensei erori prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, relevă că *in stricto sensu* prevederile respective și anume, atunci când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel ori hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

La acest capitol, făcând o analiză a criticilor expuse în recursul declarat de către procuror, în raport cu apelul declarat și textul deciziei, Colegiul penal constată că, temeiul menționat nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art.414 alin. 1), art.415 alin. (1) pct.2, 417 alin.8) Cod de procedură penală, hotărârea cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată fiind în corespundere cu dispozitivul hotărârii atacate, dispozitivul fiind expus clar și instanța de apel nu a admis nici o eroare gravă de fapt.

Mai mult ca atât, argumentele recurentului sunt formale și nu aduc critică elocventă asupra soluției și motivării instanței de apel precum că, *„la 08 iunie 2016 - data rămânerii în vigoare a hotărârea Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 14 aprilie 2016, prin care Său Ion a fost recunoscut vinovat și sancționat în baza art. 318 alin. (1) Cod contravențional, acestuia nu i-a fost acordat un alt termen de executare a documentul executoriu nr. 2-392/14 din 10.07.2014 emis de Judecătoria Telenești, fiind pornită urmărirea penală și condamnat la 19 iulie 2018, în baza art. 320 al. (1) Cod penal pentru aceeași faptă”.*

La acest capitol, Colegiul penal specifică, că instanța de apel corect a ajuns la concluzia, încălcării principiului *non bis in idem*, pe motiv că prin două proceduri independente și diferite, privind aceeași acuzare, Său Ion a fost condamnat de două ori la 14 aprilie 2016, în baza art. 318 alin. (1) Cod contravențional și la 19 iulie 2018 în baza art. 320 al. (1) Cod penal, or, după cum s-a stabilit după rămânerea în vigoare a hotărârea Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 14 aprilie 2016, acestuia nu i-a fost acordat un alt termen de executare a documentul executoriu fiind pornită urmărirea penală pentru aceeași faptă.

Astfel, în scopul evitării repetării inutile a alegațiilor instanței de apel, Colegiul penal își însușește argumentele enumerate în hotărârea contestată, fapt ce este în deplină concordanță cu jurisprudența și practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, care în cauza *Albert vs România* din 16.02.2010, a statuat în pct.37 că art.6§1 CtEDO, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, și extinderea la

care se aplică această obligație de a prezenta motive poate să varieze în dependență de caracterul deciziei.

Astfel, analizând decizia atacată, în raport cu recursul declarat, Colegiul penal conchide că, recursul nu a fost motivat sub acest aspect, iar temeiul invocat nu s-a confirmat în cauza dată, deoarece instanța de apel corect a încetat procesul penal pornit în baza art. 320 alin. (1) Cod penal în privința lui Său Ion în legătură că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

7.2 Cu referire la recursul declarat de către avocatul Mocanu Serghei în numele lui Mocanu Alexandru.

Conform art. 424 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că recursul nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. art. 429, 430 Cod de procedură penală.

Din conținutul prevederilor art.429 alin.(1) Cod de procedură penală, rezultă că recursul se depune de persoanele menționate în art.421 și trebuie să fie motivat.

Conform articolul 421 Cod de procedură penală pot declara recurs procurorul și persoanele indicate în art.401.

Prevederile art. 401 Cod de procedură penală, expres stipulează cine sunt persoanele participante la proces care pot declara apel împotriva sentințelor instanței de fond.

La caz se constată că, prin decizia instanței de apel a fost respins ca fiind inadmisibil apelul declarat de către avocatul Mocanu Serghei în numele lui Mocanu Alexandru pe motiv că Mocanu Alexandru nu a fost recunoscut de către organul de urmărire penală parte vătămată. Nefiind de acord cu soluția adoptată avocatul a contestat-o cu recurs ordinar.

Colegiul penal reține că, reglementarea dreptului de a declara recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel reprezintă, din partea titularului, atât un drept procesual de dezvoltare a atribuțiilor prevăzute de lege, cât și o obligație de a formula cererea respectivă în strictă conformitate cu cerințele stipulate în art.art.427, 429, 430 Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul penal constată că recurentul nu face parte din categoria persoanelor indicate la art. 401 Cod de procedură penală, nefiind în drept a declara recurs astfel că recursul este inadmisibil.

Colegiul penal menționează că, lui Mocanu Alexandru în cauza dată nu i-a fost oferită calitatea de partea vătămată atât pe perioada urmăririi penele cât și a cercetării judecătorești în fond.

Astfel, Colegiul penal conchide că instanța de apel prin decizia din 21 ianuarie 2021, just a respins ca fiind inadmisibil apelul avocatul Mocanu Serghei în numele lui Mocanu Alexandru.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursurilor ordinare și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea acestora, deoarece recursul procurorului este vădit neîntemeiat, iar recursul apărării nu îndeplinește cerințele de formă și conținut.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 1), 4) CPP, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2021, în cauza penală privindu-l pe *Său Ion xxxxx*, pe motiv că recursul procurorului în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie este vădit neîntemeiat, iar recursul avocatului Mocanu Serghei în numele lui Mocanu Alexandru, nu îndeplinește cerințele de formă și conținut.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 21 mai 2021.

Președinte

Timofti Vadimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Toma Nadejda